

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
УКРАЇНИ ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ТА СПОРТИВНА МЕДИЦИНА»**

Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
Шифр та назва спеціальності	227 «Терапія та реабілітація» / 0915 «Therapy and rehabilitation»
Назва освітньо-професійної програми	Терапія та реабілітація
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Кафедра	Реабілітаційної медицини, фізичної терапії та спортивної медицини НУОЗ України імені П. Л. Шупика
Статус навчальної дисципліни	Вибіркова
Форма навчання	Очна денна

Викладач

Прізвище, ім'я, по батькові	Куртян Тетяна Володимирівна
Посада	Доцент
Науковий ступінь, вчене звання	к. мед. н., доцент
Електронна адреса	kurtyan@ukr.net
Телефон	+380506734802
Посилання на профіль викладача	https://orcid.org/0000-0001-5742-6086
Консультації	

Загальна інформація про дисципліну

Анотація дисципліни	до	Предметом вивчення навчальної дисципліни «Фізична реабілітація та спортивна медицина»
Мета дисципліни		Вивчення та загальне клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної реабілітації у гострий, після гострий та довготривалий періоди реабілітації у спортсменів/пацієнтів після травм, хвороб зношування опорно-рухового апарату в різних видах спорту та при різних захворюваннях і в різні періоди спортивної підготовки, а також їх використання в різних адаптивних видах спорту, що потребують поступової адаптації до фізичних і психічних навантажень побутового і професійного характеру з адаптованим обсягом навантажень, вироблення навичок самообслуговування або вироблення постійної компенсації при незворотніх змінах; формування знань і вмінь по запобіганню ускладнень і реабілітації осіб після різних травм, захворювань ОРА, хірургічних втручань; покращення здоров'я і підвищенню якості життя після найбільш поширених травматичних ушкоджень та захворювань, які можуть зустрічатися в спорті; використання сучасних методів відновлення в адаптивних видах спорту; особливості застосування сучасних методів відновлення в спорті після травм і захворювань з урахуванням вимог антидопінгових правил ВАДА.
Завдання дисципліни		Завданнями вивчення дисципліни є забезпечення практичної підготовки фізичних терапевтів, які здатні ефективно розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми інноваційного характеру у сфері фізичної терапії при ураженнях, травмах та різних захворюваннях у спортсменів, в тому числі в адаптивних видах спорту. Формування наукової компетенції майбутніх фізичних терапевтів, їх залучення до розробки авторських та дослідницьких програм з фізичної терапії на засадах доказової медицини. Сформувати та удосконалювати наукове мислення та професійну компетентність у галузі фізичної терапії. Вміння створювати індивідуальний план фізичної терапії опираючись на авторські та дослідницькі джерела доказової медицини.
Пререквізити		Дана дисципліна базується на знаннях таких дисциплін, як: «Фізіологія» (нормальна, вікова, патологічна), «Біомеханіка» (фізіологія, фізика, геометрія) рухової активності, «Основи медичних знань», «Теорія та методика фізичного виховання», «Біохімія», «Патологічна анатомія», «Патологічна фізіологія». «Внутрішні хвороби».
Постреквізити		Навчальна дисципліна є базою для вивчення таких дисциплін, як: фізична та реабілітаційна медицина в клініці внутрішніх хвороб, травматології та ортопедії, спортивній медицині.
Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна		<u>Мають відповідати стандарту вищої освіти та ОП</u> Загальні компетентності: ЗК 04. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК07. Здатність працювати автономно. Фахові компетентності: СК 02. Здатність розуміти клінічний діагноз пацієнта клієнта, перебіг захворювання і тактику лікування. СК 03. Здатність безпечно та ефективно обстежувати та оцінювати осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп з обмеженнями повсякденного функціонування, із складною прогресуючою та мультисистемною патологією, визначати фізичний розвиток та фізичний стан для прийняття науково-обґрунтованих клінічних рішень. СК 04. Здатність враховувати потреби пацієнта/клієнта, прогнозувати результати фізичної терапії, встановлювати пацієнтоорієнтовані довгострокові та короткострокові цілі, формулювати завдання, розробляти, обговорювати та

пояснювати програму фізичної терапії, або компоненти індивідуального реабілітаційного плану, які стосуються фізичної терапії.

СК 05. Здатність безпечно та ефективно проводити втручання на основі принципів доказово-інформованої практики, застосовувати науково обґрунтовані засоби та методи, забезпечувати їх відповідність цілям фізичної терапії, функціональним можливостям та динаміці стану пацієнта/клієнта.

СК 13. Здатність обстежувати, складати, пояснювати та реалізовувати програму фізичної терапії осіб з мультисистемними ускладненнями у разі уражень опорно-рухового апарату та нервової системи.

Результати навчання

Мають відповідати стандарту вищої освіти та ОП

РН 1 Застосовувати біопсихосоціальну модель обмежень життєдіяльності у професійній діяльності, аналізувати медичні, соціальні та особистісні проблеми пацієнта/клієнта.

РН 3 Уміти вибирати і аналізувати інформацію про стан пацієнта.

РН 5 Проводити опитування (суб'єктивне обстеження) пацієнта/клієнта для визначення потреб, порушень функцій, активності та участі.

РН 6 Визначати рівень психомоторного та фізичного розвитку людини, її фізичний стан, виконувати об'єктивне обстеження пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп, зокрема при складній, прогресуючій і мультисистемній патології, використовуючи відповідний валідний інформативний інструментарій.

РН 9 Прогнозувати результати фізичної терапії пацієнтів/клієнтів різних вікових та нозологічних груп, при складній прогресуючій і мультисистемній патології.

РН 10 Визначати наявні ресурси фізичної терапії, встановлюючи мету, цілі та завдання втручання

РН 11 Створювати програму фізичної терапії пацієнтів/клієнтів різного віку, зокрема зі складними патологічними процесами та порушеннями окремо, або як частину індивідуального реабілітаційного плану.

РН 23. Створювати та реалізовувати програму фізичної терапії осіб з мультисистемними ускладненнями у разі уражень опорно-рухового апарату та нервової системи, зокрема після бойових травм.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни: 3 кредити ЄКТС (90 годин).

Для очної денної форми навчання: аудиторних 54 години, самостійна робота 36 годин

Форма підсумкового контролю

Залік

Терміни викладання дисципліни

Дисципліна викладається у 3 семестрі

Програма дисципліни

Назви тем

Код теми	Назва модулю, теми	Перелік основних питань теми
1	2	3
Модуль 1. «Фізична реабілітація в системі спортивної медицини»		

1.1.	Спортивна медицина як наука та практична дисципліна. Фізична реабілітація в системі спортивної медицини.	<p>1.1.1. Задачі та предмет спортивної медицини. Фізична реабілітація в системі спортивної медицини.</p> <p>1.1.2. Організм спортсмена як система. Фізіологічні механізми стомлення та відновлення організму спортсменів після фізичних навантажень.</p> <p>1.1.3. Стрес та адаптація до спортивної діяльності. Визначення фаз адаптаційного процесу при м'язовій діяльності.</p> <p>1.1.4. Фізіологічні зміни в організмі спортсмена при м'язовій діяльності. Енергетичні режими м'язової діяльності.</p>
1.2.	Задачі, засоби та методи спортивного тренування	<p>1.2.1. Основи сучасної системи підготовки спортсменів</p> <p>1.2.2. Задачі, методи та засоби спортивного тренування. Орієнтація та відбір у спорті.</p> <p>1.2.3. Визначення рухового режиму при розвитку витривалості, швидкості та гіпоксичному тренуванні.</p> <p>1.2.4. Визначення рухового режиму при розвитку сили та гнучкості.</p>
1.3.	Попередження та особливості реабілітаційних втручань при різних захворюваннях у спортсменів.	<p>1.3.1. Передпатологічні та патологічні стани у спортсменів. Поняття про фізичне перенапруження під час м'язової діяльності. Причини виникнення захворювань у спортсменів.</p> <p>1.3.2. Форми фізичного перенапруження внутрішніх органів у спортсменів та можливості застосування методів фізичної реабілітації.</p> <p>1.3.3. Форми фізичного перенапруження нервової системи у спортсменів. Захворювання хребта та периферійної нервової системи. Можливості застосування методів фізичної реабілітації.</p> <p>1.3.4. Поняття про травматичну хворобу. Травма та хвороби зношування окремих ділянок опорно-рухового апарату.</p>
Модуль 2. «Фізична терапія при ураженнях опорно-рухового апарату у спортсменів»		
2.1.	Основні види травм опорно-рухового апарату у спортсменів різних видів спорту.	<p>2.1.1. Основні види травм опорно-рухового апарату у спортсменів різних видів спорту.</p> <p>2.1.2. Особливості застосування засобів фізичної реабілітації та побудови програм відновлення при пошкодженнях опорно-рухового апарату у спортсменів.</p> <p>2.1.3. Особливості патології у спортсменів-підлітків. Методика функціональної діагностики у дитячому віці.</p>
2.2.	Фізична терапія при пошкодженнях кісток, сухожилків та м'язів верхньої кінцівки у спортсменів.	<p>2.2.1. Фізична терапія при пошкодженнях кісток, сухожилків та м'язів кисті у спортсменів.</p> <p>2.2.2. Фізична терапія при пошкодженнях променево-зап'ясткового суглоба у спортсменів.</p> <p>2.2.3. Фізична терапія при пошкодженнях ліктьового суглобу у спортсменів.</p> <p>2.2.4. Фізична терапія при пошкодженні ротаторної манжети плечового суглоба.</p>

		2.2.5. Фізична терапія при діафізарних переломах плечової кістки та кісток передпліччя у спортсменів. Характеристика механізмів пошкодження в різних видах спорту. Особливості відновлення після застосування сучасних методів остеосинтезу.
2.3.	Фізична терапія при пошкодженнях кісток, сухожилків та м'язів нижньої кінцівки у спортсменів	2.3.1. Фізична терапія при пошкодженнях гомілковоступного суглоба та кісток стопи у спортсменів. Характеристика основних травм. Особливості побудови програм фізичної реабілітації. 2.3.2. Фізична терапія при пошкодженні ахіллова сухожилля у спортсменів. 2.3.3. Фізична терапія при пошкодженнях колінного суглоба у спортсменів. Види та основні механізми пошкодженень капсульно-зв'язкового апарату колінного суглоба. Особливості відновлення рухової функції колінного суглоба. 2.3.4. Фізична терапія при пошкодженнях передньої та задньої хрестоподібних зв'язок колінного суглоба у спортсменів. 2.3.5. Фізична терапія при пошкодженні менісків колінного суглоба у спортсменів. 2.3.6. Фізична терапія при пошкодженнях кульшового суглоба у спортсменів. 2.3.7. Фізична терапія при діафізарних переломах стегнової кістки та кісток гомілки у спортсменів.
2.4.	Застосування різних методів тейпування у спортсменів	2.4.1. Застосування різних методів тейпування у спортсменів. Види тейпів. 2.4.2. Особливості використання методів тейпування при різноманітних травмах опорно-рухового апарату та у фізичній реабілітації.
Модуль 3. «Фізична терапія при ампутаціях кінцівок. Адаптивний спорт та особливості роботи зі спортсменами з ампутаціями»		
3.1.	Основи фізичної терапії у осіб з ампутаціями верхніх кінцівок	3.1.1. Загальні уявлення про розповсюдженість, структуру, основні причини та механізми виникнення ампутацій. 3.1.2. Етіологія та рівень ампутації. Вплив на адаптацію, прогнозування функціонального результату. 3.1.3. Доампутаційна підготовка пацієнта. Післяопераційний період: управління тілом та подолання труднощів. Рух, сила, мобільність. Повсякденне життя. 3.1.4. Ампутації верхніх кінцівок при складних ситуаціях. Вплив рівня ампутації на майбутню адаптацію пацієнта. Менеджмент болю та набряку раннього після операційного періоду. 3.1.5. Догляд за куксою та раневими поверхнями після операційного періоду. Рани. Ускладнення 3.1.6. Проміжна фаза післяопераційного періоду після ампутації: управління тілом та подолання труднощів. Рух, сила, мобільність. Повсякденне життя. Менеджмент болю та набряку в проміжній фазі реабілітації. Догляд за куксою та раневими поверхнями в проміжній фазі реабілітації 3.1.7. Етап збереження досягнень реабілітації: управління тілом та подолання труднощів. Рух, сила, мобільність. Повсякденне життя.

3.2.	Основи фізичної терапії у осіб з ампутаціями нижніх кінцівок	<p>3.2.1. Етіологія та рівень ампутації. Вплив на адаптацію, прогнозування функціонального результату. Доампутаційна підготовка пацієнта.</p> <p>3.2.2. Післяопераційний період: управління тілом та подолання труднощів. Рух, сила, мобільність. Повсякденне життя.</p> <p>3.2.3. Ампутації нижніх кінцівок при складних ситуаціях. Вплив рівня ампутації на майбутню адаптацію пацієнта. Менеджмент болю та набряку раннього післяопераційного періоду.</p> <p>3.2.5. Догляд за куксою та раневими поверхнями післяопераційного періоду. Рани. Ускладнення</p> <p>3.2.6. Проміжна фаза післяопераційного періоду після ампутації: управління тілом та подолання труднощів. Рух, сила, мобільність. Повсякденне життя. Менеджмент болю та набряку в проміжній фазі реабілітації. Догляд за куксою та раневими поверхнями в проміжній фазі реабілітації</p> <p>3.2.7. Етап збереження досягнень реабілітації: управління тілом та подолання труднощів. Рух, сила, мобільність. Повсякденне життя.</p>
3.3.	Основи використання міжнародної класифікації функціонування у осіб з ампутаціями. Соціальна адаптація. Посттравматичні психічні розлади.	<p>3.3.1. Біопсихосоціальна модель МКФ. Структура і цілі МКФ. 3.3.2. Категорії та кваліфікатори МКФ.</p> <p>3.3.3. Методичні основи використання МКФ у осіб з ампутаціями кінцівок.</p> <p>3.3.4. Практичне використання МКФ. Клінічні кейси.</p> <p>3.3.5. Соціальна адаптація пацієнтів з ампутаціями.</p> <p>3.3.6. Посттравматичні психічні розлади у пацієнтів з ампутаціями кінцівок: ранній початок і безперервність догляду.</p>
3.4.	Адаптивний спорт та особливості роботи зі спортсменами з ампутаціями	<p>3.4.1. Нормальне функціонування пацієнта з ампутацією із протизованою верхньою кінцівкою. Фізіологія ходи.</p> <p>3.4.2. Нормальне функціонування пацієнта з ампутацією із протизованою нижньою кінцівкою. Фізіологія ходи.</p> <p>3.4.3. Фізіологічні та патологічні відчуття. Фантомні кінцівки.</p> <p>3.4.4. Загальний стан пацієнта: кардіологічні стани та тренування з фізичними навантаженнями. Недоїдання та особливості харчування при реабілітації пацієнтів з ампутаціями.</p> <p>3.4.5. Адаптивні види спорту для осіб з ампутаціями, як засіб соціальної адаптації.</p>

Самостійна робота здобувача освіти

Код теми	Зміст самостійної роботи	Обсяг СР (годин)
		денна форма
1.1	Спортивна медицина як наука та практична дисципліна. Фізична реабілітація в системі спортивної медицини.	4
1.2.	Задачі, засоби та методи спортивного тренування	4
1.3.	Попередження та особливості реабілітаційних втручань при різних захворюваннях у спортсменів.	4
2.1.	Основні види травм опорно-рухового апарату у спортсменів різних видів спорту.	2
2.2.	Фізична терапія при пошкодженнях кісток, сухожилків та м'язів верхньої кінцівки у спортсменів.	4
2.3.	Фізична терапія при пошкодженнях кісток, сухожилків та м'язів нижньої кінцівки у спортсменів	4
2.4.	Застосування різних методів тейпування у спортсменів.	2
3.1.	Основи фізичної терапії у осіб з ампутаціями верхніх кінцівок	4
3.2.	Основи фізичної терапії у осіб з ампутаціями нижніх кінцівок	2
3.3.	Основи використання міжнародної класифікації функціонування у осіб з ампутаціями. Соціальна адаптація. Посттравматичні психічні розлади.	4
3.4.	Адаптивний спорт та особливості роботи зі спортсменами з ампутаціями	2
Всього		36

Організація навчання

Навчальні технології та форми і засоби навчання

На лекціях чітко та зрозуміло структурується матеріал; зосереджується увага здобувачів на проблемних питаннях; наводяться конкретні приклади практичного застосування отриманих знань; звертаються до зарубіжного досвіду вирішення окремих проблем; заохочуються здобувачі до критичного сприймання нового матеріалу замість пасивного конспектування; використовуються наочні матеріали, схеми, таблиці, моделі, графіки; використовуються технічні засоби навчання: мультимедійний проектор, слайди тощо.

На практичних заняттях запроваджуються різні навчальні технології: розгорнута бесіда, обговорення проблем,

дискусії; вирішення ситуаційних вправ; розв'язання проблемних питань; мозковий штурм; кейс-методи; презентації; аналіз конкретної ситуації; робота в малих групах; рольові та ділові ігри; банки візуального супроводження; письмовий контроль знань; індивідуальне та групове опитування; перехресна перевірка завдань з наступною аргументацією виставленої оцінки тощо.

Самостійну роботу здобувача викладач планує разом зі здобувачем, але виконує її здобувачем за завданнями та під методичним керівництвом і контролем викладача; зміст самостійної роботи за темами визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

Методи навчання

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);
- наочні (презентація, демонстрування; опорних сигналів; опорних конспектів);
- практичні методи (вправи; практичні завдання; спостереження).

Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- метод проблемного викладу матеріалу;
- моделювання життєвих ситуацій;
- мозковий штурм;
- метод опори на життєвий досвід;
- навчальної дискусії.

Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

- усного контролю;
- письмового контролю;
- самоконтролю та взаємоконтролю;
- рецензування відповідей.

Список рекомендованих джерел (не більше 10 джерел)

Нормативно-правові акти:

12.1. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від «01» червня 2017 р. № 600 редакції наказу Міністерства освіти і науки України від «21» грудня 2017 р. № 1648). URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishch_0svita/rekomendatsii-1648.pdf (дата звернення 05.07.2023).

Основна література

12.2.1. Альянс Європейських органів Фізичної та Реабілітаційної Медицини. Біла Книга з Фізичної та Реабілітаційної Медицини (ФРМ) в Європі. Український журнал фізичної та реабілітаційної медицини. 2018; 2(2) дод. С.5-206

12.2.2. Braddom R. L. Physical Medicine and Rehabilitation – England: Elsevier Science, 2021. – 1536 с.

12.2.3. Загальна декларація прав людини https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015

12.2.4. Закон України «Про ратифікацію Конвенції про права осіб з інвалідністю і Факультативного протоколу до неї»

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1767-17>

12.2.5. Марченко О. К. Фізична реабілітація хворих із травмами й захворюваннями нервової системи: Навч. посібник. Олімпійська література, 2006. 196 с.

12.2.6. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник (Л.О.Вакуленко, В.В.Клапчук, Д.В.Вакуленко та ін.); за заг. ред. Л.О.Вакуленко, В. В. Клапчука. Тернопіль: ТДМУ, 2018. 372 с.

12.2.7. Понятійний апарат фізичної та реабілітаційної медицини Долинна О.В., Голик В.А., Гдиря О.В., Горобець К.Л., Колісник С.П., Куртян Т.В., Лісков Я.П., Назар О.В., Негрич Н.Г., Соловйова В.С., Ткаліна А.В., Тригуб Р.І., Владимиров О.А. (PRM Ukraine-Baltic-NSPA Rehab team) // Український журнал фізичної та реабілітаційної медицини. 2019; 1-2(4) дод. С.5-25

12.2.8. Additional Protocol to The American Convention On Human Rights in the area of Economic, Social and Cultural Rights "Protocol of San Salvador" [Internet]. Oas.org. 2019 [cited 25 October 2019]. Available from: <https://www.oas.org/juridico/english/treaties/a-52.html>.

12.2.9. Fazekas G, Antunes F, Negrini S, et al. Evidence-based position paper on Physical and Rehabilitation Medicine professional practice for persons with acute and chronic pain. The European PRM position (UEMS PRM Section). Eur J Phys Rehabil Med. 2021;54(6):952-956. doi:10.23736/S1973-9087.21.05410-2

12.2.10. Orthopedic Taping, Wrapping, Bracing, and Padding 3rd Edition by Joel W. Beam EdD LAT ATC F.A. Davis Company; 3 edition (January 25, 2021) 512с.

Додаткова література

12.3.1. Development and modernization of medical science and practice: experience of Poland and prospects of Ukraine. Lublin: Izdevnieciba "Baltija Publishing", 2021 – 244 p.

12.3.2. De Lisa's. Physical Medicine and Rehabilitation / De Lisa's. Lippincott Williams & Wilkins; Fifth, North Am, 2020. – 2432 с.

12.3.3. European Physical and Rehabilitation Medicine Bodies Alliance. White Book on Physical and Rehabilitation Medicine in Europe. Eur. J. Phys. Rehabil. Med. 2018. Vol.54(2). P.125-321.

12.3.4. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник/(Л.О.Вакуленко, В.В.Клапчук, Д.В.Вакуленко та ін.); за заг. ред. Л.О.Вакуленко, В.В.Клапчука. Тернопіль: ТДМУ, 2018. 372 с.

12.3.5. Реабілітаційний масаж: підручник/Л.О.Вакуленко, Д.В.Вакуленко, О.В.Кутакова, Г.В.Прилуцька. Тернопіль: ТДМУ, 2018. 524 с.

12.3.6. Уилмор Дж.Х., Костилл Д.Л. Физиология спорта и двигательной активности: Пер. с англ. К.: Олимп. лит., 1997. 459 с.

12.3.7. Спортивная медицина / Под ред. Р. Джексона: Пер. с англ. К.: Олимпийская литература, 2003. 384 с.

12.3.8. Research Methods in Physical Activity 7th Edition by Jerry R Thomas Human Kinetics; 7 edition (July 17, 2020) 496 с.

12.3.9. Orthopedic Taping, Wrapping, Bracing, and Padding 3rd Edition by Joel W. Beam EdD LAT ATC F.A. Davis Company; 3 edition (January 25, 2022). 512с.

12.3.10. Netter's Sports Medicine (Netter Clinical Science) 2nd Edition by Christopher Madden Elsevier; 2 edition (May 12, 2021). 816 с.

12.3.11. Musculoskeletal Ultrasound Cross-Sectional Anatomy Hardcover - October 19, 2017 by John C. Cianca MD , Shounuck I. Patel DO. 352 с.

Інформаційні ресурси

12.4. 1. Загальна декларація прав людини https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015

12.4.2. Закон України «Про ратифікацію Конвенції про права осіб з інвалідністю і Факультативного протоколу до неї» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1767-17>

12.4.3. Мінімальні стандарти освіти ерготерапевтів. Редакція 2016 <https://www.wfot.org/resources/new-minimum-standards-for-the-education-of-occupational-therapists-2016-e-copy>

12.4.4. Настанови Світової Конфедерації Фізичної Терапії для розвитку системи законодавства/регулювання/визнання професії фізичних терапевтів https://physrehab.org.ua/wpcontent/uploads/docs/Regulation_PT_final_web.pdf

12.4.5. WHO World Report on Disability [Internet]. WHO. [cited 2014 Nov 8]. Available from: http://www.who.int/disabilities/world_report/2021/en/

12.4.6. World Health Organization. Rehabilitation 2030: a call for action: Meeting report [Internet]. WHO; 2020. Available from: <http://www.who.int/disabilities/care/rehab-2030/en/>

12.4.7. Національна наукова медична бібліотека України <http://library.gov.ua/>

12.4.8. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>

12.4.9. ЗУ «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1053-20#Text>

Публікації викладача курсу:

1. Понятійний апарат фізичної та реабілітаційної медицини Долинна О.В., Голик В.А., Гидиря О.В., Горобець К.Л., Колісник С.П., Куртян Т.В., Лісков Я.П., Назар О.В., Негрич Н.Г., Соловйова В.С., Ткаліна А.В., Тригуб Р.І., Владимиров О.А. (PRM Ukraine-Baltic-NSPA Rehab team) // Український журнал фізичної та реабілітаційної медицини. 2019; 1-2(4) дод. С.5-25

Загальна схема оцінювання

Сума балів		Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Пояснення
100 балів	200 балів		залік/екзамен	
90 - 100	170 – 200	A	зараховано/оцінка	відмінне виконання
82 - 89	155 – 169	B		вище середнього рівня
75 - 81	140 – 154	C		загалом хороша робота
68 - 74	125 – 139	D		непогано
61 - 67	111 – 124	E		виконання відповідає мінімальним критеріям
35 - 60	60 – 110	FX	не зараховано	необхідне перескладання
1 - 34	1 – 59	F		необхідне повторне вивчення дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою		Н а р а х у	Бали нараховуються наступним чином: Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою (для галузі знань 22 Охорона здоров'я 200-бальною шкалою). Підсумкова оцінка курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня
		для іспиту	для заліку		
90-100	A	Відмінно	зараховано		
82-89	B	Добре			
75-81	C				
68-74	D	Задовільно			

61-67	Е		не зараховано	В а н н я б а л і в	засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи; оцінка (бали) за виконання практичних індивідуальних завдань. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок за змістові модулі. Остаточна оцінка рівня знань здобувачів денної форми навчання складається з рейтингу навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 75 балів, і рейтингу з атестації – 25 балів. Для здобувачів заочної форми навчання відповідно – з рейтингу навчальної роботи – 50 балів, і рейтингу з атестації – 50 балів.
35-60	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання			
1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни			

Політика опанування дисципліни

Здобувач вищої освіти зобов'язаний:

- 1) виконувати вимоги освітньої програми та досягати визначених для відповідного рівня вищої освіти результатів навчання:
 - не пропускати заняття без поважної причини та не запізнюватися;
 - брати активну участь в освітньому процесі, вести конспекти лекцій, практичних занять, готувати теоретичний та практичний матеріал, виконувати передбачені курсом вправи та тестові завдання;
 - здійснювати самостійну підготовку до занять згідно до затвердженого плану;
 - відпрацьовувати пропущені заняття (лекції, практичні, семінарські) у вигляді рефератів, презентацій інших видів робіт згідно з темою заняття під час консультацій викладача за розкладом кафедри не пізніше завершення семестру;
 - складати згідно з графіком поточний модульний контроль (ІНДЗ, контрольна робота) з дисципліни;
- 2) дотримуватись академічної доброчесності:
 - самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
 - посилатись на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
 - дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права;
 - надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

За порушення академічної доброчесності (плагіат, фальсифікація, списування, обман тощо) здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування із Університету.

